अथचेति तेत्वत्संबंधिनांएषांपुंसांबुद्धिःप्रकृतिंनयातिस्वकारणेनलीयतेतर्हिभूलिंगशकुनिर्यथान्यद्वदत्यन्यत्करोतितद्वत्तेशुद्धंकामयंतेशबलंवदंतीत्यर्थः भुवंलिंगतीतिभूलिंगोबिलशायीपक्षिविशेषः एषे तिपाठेएषाअस्मदीयाबुद्धिःतेत्वदीयात्वद्वत्तेतियोज्यं तदास्वस्यैवशकुन्युपमत्वं ॥ २७ ॥ अर्थविगर्हिताःउक्तिविपरीतक्रिययाअर्थोविगर्हितोयासांताः ॥ २८ ॥ वाशतेशब्दंकरोति ॥ २९ ॥ मांसार्गलं दंष्ट्रांतरलग्नस्यमांसस्यबहिर्निर्गतभागंउल्लोलं ॥ ३० ॥ इच्छतइति साहिपक्षिणीमृत्युमुखेप्रविष्टापितदुपेक्षयाजीवंतीयथालोकानुपदिशतिमासाहसमिति तथात्वमपिदेहधारित्वान्मृत्युमुखेपतितोपिमृत्युना उपेक्षितोजीवसिअस्मांश्चोपदिशसिमृत्युमुखेनपतितव्यमिति तत्रहेतुः अधर्मिष्ठेति सर्वधर्मशून्यंब्रह्मअधर्मितन्निष्ठ ब्रह्मनिष्ठोहिमृत्युमुखेनपततीतिवेदशास्त्रप्रसिद्धं ॥ ३१ ॥ अत्रैवहेत्वंतरमाह इच्छतामि

अथचैषांनतेबुद्धिःप्रकृतिंयातिभारत ॥ मयैवकथितंपूर्वंभूलिंगशकुनिर्यथा ॥ २७ ॥ भूलिंगशकुनिर्नामपार्श्वेहिमवतःपरे ॥ भीष्मतस्याःसदावाचःश्रूयंतेऽर्थविगर्हिताः ॥ २८ ॥ मासाहसमितीदंसासततंवाशतेकिल ॥ साहसंचात्मनातीवचरंतीनावबुध्यते ॥ २९ ॥ साहिमांसार्गलंभीष्ममुखात्सिंहस्यखादतः ॥ दंतांतरविलग्नंयत्तदादत्तेऽल्पचेतना ॥ ३० ॥ इच्छतःसाहिसिंहस्यभीष्मजीवत्यसंशयं ॥ तद्वत्त्वमप्यधर्मिष्ठसदावाचःप्रभाषसे ॥ ३१ ॥ इच्छतांभूमिपालानांभीष्मजीवस्यसंशयं ॥ लोकविद्विष्टकर्माहिनान्योस्तिभवतासमः ॥ ३२ ॥ वैशंपायनउवाच ततश्चेदिपतेःश्रुत्वाभीष्मःसकटुकंवचः ॥ उवाचेदंवचोराजंश्चेदिराजस्यशृण्वतः ॥ ३३ ॥ इच्छतांकिलनामाहंजीवाम्येषांमहीक्षितां ॥ सोहंनगणयाम्येतांस्तृणेनापिनराधिपान् ॥ ३४ ॥ एवमुक्तेतुभीष्मेणततःसंचुक्रुशुर्नृपाः ॥ केचिज्जहृषिरेतत्रकेचिद्भीष्मंजगर्हिरे ॥ ३५ ॥ केचिद्ऊचुर्महेष्वासाःश्रुत्वाभीष्मस्यतद्वचः ॥ पापोवलिभोवद्धश्वनायंभीष्मोर्हतिक्षमां ॥ ३६ ॥ हन्यतांदुर्मतिर्भीष्मःपशुवत्साध्वयंनृपाः ॥ सर्वैःसमेत्यसंरब्धैर्दह्यतांवाकटाग्निना ॥ ३७ ॥ इतितेषांवचःश्रुत्वाततःकुरुपितामहः ॥ उवाचमतिमान्भीष्मस्तानेववसुधाधिपान् ॥ ३८ ॥ उक्तस्योक्तस्यनेहांतमहंसमुपलक्षये ॥ यत्तुवक्ष्यामितत्सर्वंशृणुध्वंवसुधाधिपाः ॥ ३९ ॥ पशुवद्घातनंवामेदहनंवाकटाग्निना ॥ क्रियतांमूर्ध्निवोन्यस्तंमयेदंसकलंपदं ॥ ४० ॥ एषतिष्ठतिगोविंदःपूजितोस्माभिरच्युतः ॥ यस्यवस्त्वरतेबुद्धिर्मरणायसमाधवं ॥ ४१ ॥

ति पूजायांबहुवचनं शांतनोःस्वपितुरिच्छयावरदानेनापिजीवसीत्यर्थः लोकविदितिद्विष्टकर्मेतिचच्छेदः लोकआत्मा आत्मानमेवलोकमुपासीतेतिश्रुते तद्वित् द्विष्टद्वेषयुक्तंहिस्रंक्षात्रंकर्मयस्येत्येवंविधोपि क्षत्रियोपिअत्यंतंब्रह्मविदसीत्यर्थः पक्षांतरेतुस्पष्टार्थएवपंथः ॥ ३२ ॥ ३३ ॥ एवंगूढाभिसंधिनाशिशुपालेनस्तुतोपिभीष्मस्तस्याभिलषितंकैवल्यंदातुंतदुक्तीनांरूक्ष्यानिंदापरत्वमाश्रित्यवैरमुद्घोतयन्नुवाच इच्छतांकिलेत्यादिना ॥ ३४ ॥ ३५ ॥ ३६ ॥ कटाग्निनाकक्षाग्निना ॥ ३७ ॥ ३८ ॥ ३९ ॥ ४० ॥ ४१ ॥

Digitized by Google